

Høringsinnspill fra Visit Bergen til:

Alver Kommune – Strategisk Næringsplan 2023-2035 – Med handlingsprogram 2023-2024

Visit Bergen er det offisielle reiselivsorganet for Bergensregionen¹ og er reiselivsnæringens felles redskap, nettverksorgan, produktkoordinator og sydspiss i markedsføringen av Bergensregionen. I tillegg fungerer Visit Bergen som et felles talerør for reiselivet i regionen. Nærmere 400 bedrifter og organisasjoner i Bergensregionen er tilsluttet Visit Bergen, inkludert Alver kommune.

Om arbeidet med bærekraftig reiselivsutvikling i Bergensregionen

For Vestlandet er reiselivet en viktig verdiskaper og sysselsetter. Aktiviteten i reiselivet har tatt seg opp igjen etter koronaårene og i 2022 hadde Bergensregionen nærmere 2,6 millioner gjestedøgn, noe som nesten er på nivå med 2019. I tillegg til verdiskapning og sysselsetting bidrar reiselivet til bolyst. Fordi reiselivet bringer med seg aktiviteter og tilbud som lokalbefolkningen også drar nytte av, men som det ikke nødvendigvis er markedsgrunnlag for uten tilreisende.

Dersom vi skal nå bærekraftmålene vet vi at reiseliv er en del av utfordringen, men også en del av løsningen. Undersøkelser viser at omtrentlig 8% av klimagassutslippene globalt kan relateres til reiseliv². UNWTO & IFT (2019)³ anslår at 25% av klimaavtrykket til reiselivet kommer fra det stedsbaserte reiselivet (tjeneste- og varekjøp på reisemålet), mens 75% kan relateres til transport. Det må jobbes med begge områder for å nå klimamålene. Bærekraftig reiselivsutvikling er derfor et av de viktigste områdene Visit Bergen engasjerer seg i for å gjøre regionen til et bedre reisemål, for gjester og innbyggere.

I dag benyttes det to sentrale styringsverktøy for å kunne definere retningen i arbeidet med bærekraftig reisemålsutvikling, [Global Destination Sustainability Index](#) og [Merket for Bærekraftig reisemål](#). De to

¹ Bergensregionen forstås i denne sammenheng som Visit Bergen sine medlemskommuner og består av kommunene: Alver, Austevoll, Austrheim, Bergen, Fedje, Gulen, Masfjorden, Modalen, Osterøy, Tysnes, Vaksdal, og Øygarden.

² Lensen M., Sun Y., Faturay F., Ting Y., Geschke A og Maik A. (2018) The carbon footprint of global tourism.

³ UNWTO & IFT (2019) Transport-related CO₂ Emissions of the Tourism Sector.

styringsverktøyene hjelper reiselivet og kommuner å definere hvordan reisemålet må utvikles for å oppfylle FNs bærekraftsmål. Reiselivsutviklingen må i fremtiden skje i tett samarbeid mellom kommune, reiselivsnæring, innbyggere og andre samarbeidspartnere.

Arbeidet for å oppnå Merket for bærekraftig reisemål er det mest omfattende av styringsverktøyene. Visit Bergen har fra 2020 hatt prosjektansvar for at Bergen kommune oppnår status som Bærekraftig reisemål, et arbeid som ledet til godkjent sertifisering i starten av 2023. Kommunen må deretter merkes innen 2026.

Nå ønsker vi å igangsette prosessen med å sertifisere alle medlemskommuner i regionen som Bærekraftig reisemål, inkludert Alver kommune. En forutsetning for å lykkes med å oppnå Merket for bærekraftige reisemål er at kommunene på reisemålet aktivt er tilsluttet prosessen. Og at kommune, sammen med destinasjonsselskap, har satt seg mål om hvordan man ønsker å utvikle reisemålet i en mer bærekraftig retning.

Innspill til kommunens strategiske næringsplan 2023-2035

Overordnet vil vi fremheve hvordan reiselivet kan bidra til å løse noen av utfordringene som skisseres i samfunnsplanen og utkastet til strategisk næringsplan. Som for eksempel differensiering av kommunens næringssammensetning, utpendling og stedsutvikling.

Reiselivsutvikling kan være et viktig tiltak for å skape flere lokale arbeidsplasser og på den måten redusere behovet utpendling fra kommunen. Og utover den direkte sysselsetningseffekten reiseliv kan skape, er de indirekte effektene i form av lokalsamfunnsutvikling også viktig. Besøkende kan bidra til å skape og opprettholde tilbud til lokalsamfunnet i Alver, som det kanskje ikke er markedsgrunnlag for uten reiseliv. Reiselivsaktiviteter i form av serveringstilbud og kulturtilbud skaper også mer attraktive lokalsamfunn og bidrar til bolyst. Dette kan være viktig for å opprettholde rekruttering attraktivitet og konkurransekraft i andre deler av kommunens næringsliv. Gode overnattingstilbud i Alver er også viktig for kommunens industriklynger.

Mulighetene som satsning på reiselivsnæringen i Alver kan føre til bør fremheves i større grad i næringsplanen.

Fremtidens reiselivssatsing vil skje gjennom bærekraftig utvikling. Som del av Norges eneste UNESCO-biosfæreområde er Alver kommune godt posisjonert for å utvikle seg et til bærekraftig reisemål mot 2030. Men en bærekraftig reiselivsutvikling fordrer at Alver kommune er en aktiv bidragsyter til reiselivet, både som arealforvalter og som samfunnsutvikler. I prosessen med å oppnå Merket for bærekraftig reisemål som skal igangsettes i Nordhordland i 2023, er det også krav om at kommunene må samarbeide tett med og være tilsluttet et destinasjonsselskap. Alver kommune sitt utmeldingsvedtak fra Visit Bergen, som trer i kraft 1. januar 2024, er derfor i konflikt med eventuelle målsetninger eller ønsker om en bærekraftig reisemålsutvikling i Alver de kommende årene.

Konkrete innspill til Innledning og Analysedel:

Overskrift	Dette savner vi
1.1 Føremål med strategisk næringsplan	I siste setning under 1.1: bør «tilreisende» eller «besøkende» legges til som en kategori som Alver bør være attraktiv for. <i>I strategidelen har reiselivsnæringen fått en egen del under satsingsområdet «Oppleveling, handel og lokalsamfunn». Siden reiselivsnæringen skal være et satsingsområde for Alver bør tilreisende være en kategori som Alver skal tiltrekke seg.</i>
2.4 Utfordringsbilete for næringsutvikling i Alver <u>Utfordringer reiselivs- og kulturnæring:</u>	1. Det er reisemål og reiselivsbedrifter som arbeider med bærekraftig utvikling som etterspørres i markedet. Denne tendensen gjør seg også gjeldende i det norske markedet. 2. Turoperatører etterspør dokumentasjon på hvordan det arbeides med bærekraft i form av for eksempel miljø/bærekraftsertifiseringer fra bedrifter og bærekraftsertifikat for destinasjonen (Merket for Bærekraftig reisemål). <i>Ved å heller benytte begrepet bærekraft dekker man et større spekter, som i tillegg til klima også inkluderer sosiale og økonomiske forhold.</i>

Konkrete innspill til Næringsstrategi (Strategidelen):

3.1 Strategidel – langsiktige satsingsområde

Underoverskrift	Dette savner vi
Oppleveling, handel og lokalsamfunn <i>Alver har levande bygder med arbeidsplassar, lags- og kulturliv og busetting i heile kommunen</i>	- Under punkt 2 bør tilreisende / besøkende legges til som kategori av de som skal ha gode transportårer. <i>Tilreisende har gjerne andre transportbehov enn innbyggere. Noe som bør hensyntas i samfunnsutviklingen. Samtidig kan tilreisende også bidra til bedre kapasitetsutnyttelse på eksisterende transportruter.</i> - Et eget punkt om satsing på kollektivtransport innad og ut og inn av Alver kommune. <i>En økt satsing på kollektivtransport vil kunne dekke flere punkter som er nevnt som utfordringer Alver står ovenforinger i handlingsplanen. Dette vil bedre tilgjengeligheten til kommunen for besøkende uten egen bil.</i>
Oppleveling, handel og lokalsamfunn Alver er eit attraktivt reisemål	<u>Endringsforslag under punkt 2:</u> “Vi skal støtte lokale reiselivsaktører i å utvikle og marknadsføre Alver som ein berekraftig reiselivsdestinasjon.”

Innspill til Handlingsdel – innsatsområde og tiltak 2023-2024:

Overskrift	Dette savner vi
4.2.1 Framtidsretta industri. Tiltak 2023-2024	<u>Under punkt 5:</u> Legge til «tilreisende» som kategori på hvem transporten skal være tilrettelagt for. <i>Se tidligere kommentar om dette</i>
4.3.2 Velkommen til Attraktive Alver! Tiltak 2023-2024	Et eget punkt om Alver som attraktiv for tilreisende og reiselivsnæringen. Dette kobles opp mot strategien og målet hvor Alver skal være et attraktivt reisemål. Dersom det skal skje bør også reiselivsnæringen være på agendaen de neste to årene.

Nytt tiltakspunkt 4.3.2 Velkommen til attraktive Alver!:

Tiltak	Type oppgave	Kommunen sin rolle	Mål og strategier i samfunnsdelen	Kommentar
Alver skal sertifiserast som	Prosjekt	Aktiv deltakar, partner og pådrivar.	Fremtidsversjon for Alver 2040	Prosjekt frem mot første gangs merking.

Berekraftig reise­mål		Kommunen må miljøsertifiserast.	Hovudmål 1: Alver er eit berekraftig samfunn med attraktive senter og levande bygder og grender Hovudmål 2: Alver har eit berekraftig næringsliv med Mongstad som landets femste industriklynge. Herunder delmål: - Næringslivet i Alver er mangfaldig og konkurransedyktig - Alver er eit attraktivt reise­mål Hovudmål 3: Alver har eit rikt og inkluderande kulturliv som er ei drivkraft i samfunnsutviklinga. Herunder delmål: - Innbyggjarane og besøkande i Alver nyttar naturen til fritid og rekreasjon - Kultur, kulturmiljø og kulturarv vert nytta som ein ressurs for berekraftig samfunnsutvikling	Prosjektet inngår som en normal del av kommunens rolle og strategier etter førstegangs merking.
-----------------------	--	---------------------------------	---	---

Andre innspill:

- Der reiselivsnæringen er nevnt i planen bør det skrives om bærekraftig reiseliv. Her tenker vi spesielt på de stedenes der der det er skrevet om miljø-/klimavennlig reiseliv.
- Vi etterlyser flere konkrete tiltak som viser en satsning på reiseliv i handlingsdelen

Bergen, 20. februar 2023

Anders Nyland
Reiselivsdirektør